ZKTS Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije
Slovene Association of Conference Interpreters

ODPRTO PISMO O JAVNEM NAROČILU ZA STORITVE KONFERENČNEGA TOLMAČENJA

Generalni sekretariat Vlade RS je 23. maja 2019 objavil javno naročilo za storitve konferenčnega tolmačenja št. 43020-5/2018, ki je v strokovni javnosti povzročilo veliko zaskrbljenost zaradi neupoštevanja poklicnih standardov, ki so podlaga za kakovostno storitev.

V ZKTS ugotavljamo, da so največje slabosti javnega naročila:

- **ignoriranje domačih in mednarodnih poklicnih standardov ter dobrih praks naročanja tolmaških storitev**. V primerjavi s prejšnjimi naročili je iz letošnjega izginilo sklicevanje na domače in mednarodne tolmaške standarde. To kaže na zavestno odločitev za nižanje kakovosti tolmačenja;
- **povečanje delovne obremenitve tolmačev**. Tolmačenje je visoko intenzivna intelektualna dejavnost, ki zahteva najvišjo stopnjo zbranosti. S povečanjem števila delovnih ur s 7 na 8 ur na dan in nejasnimi pravili o odmorih in počitku se spodkopava zagotavljanje kakovosti storitve in ustvarja tveganje za zdravje tolmačev;
- **nerazumno znižanje plačila**. Z novim načinom obračunavanja tolmačenja, ki je v nasprotju z uveljavljeno mednarodno prakso, se je cena storitve v primerjavi z naročilom iz leta 2016 zmanjšala za do 30 odstotkov, medtem ko je bila povprečna četrtletna rast BDP v tem obdobju več kot 4-odstotna, povprečna letna stopnja rasti cen življenjskih potrebščin zadnji dve leti pa 1,5-odstotna (vir SiStat). Zlasti za krajša tolmačenja se ne upošteva več čas za strokovno pripravo, ki je eden od bistvenih predpogojev za kakovostno delo. Zato je odločitev o znižanju plačila mogoče razumeti samo kot načrtno degradacijo poklica;
- **uvajanje prekarnosti in povzročanje bega možganov**. Nespoštovanje uveljavljenih standardov, diskriminatorna merila za priznavanje sposobnosti ter zaostrovanje pogojev naročanja in izvajanja storitve povečujejo negotovost tolmačev, ki so večinoma samozaposleni, in celo najbolj dobronamerne med njimi sili v to, da dajo prednost zanesljivejšemu naročniku. Zato bo na voljo manj kakovostnih tolmačev, kar bo otežilo delo državnim organom, ki bodo naročali tolmačenje, še zlasti v času predsedovanja Svetu EU.

Zato Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije poziva

- **Generalni sekretariat Vlade RS in Sektor za prevajanje**, naj spremenita javno naročilo in popravita določbe razpisne dokumentacije v sodelovanju s stroko ter ob upoštevanju standardov in dobre prakse konferenčnega tolmačenja;
- **vse aktivne konferenčne tolmače**, naj skrbno preučijo pogoje iz javnega naročila in upoštevajo njihov dolgoročni učinek, kajti javno naročilo pomembno vpliva na celoten slovenski trg tolmaških storitev;
- **naročnike storitev konferenčnega tolmačenja** v okviru tega javnega naročila, naj se prepričajo o pogojih, po katerih je storitev naročena, in ravni zagotovljene kakovosti.

Upravni odbor ZKTS V Ljubljani, 3. 6. 2019

"Diplomati se pogovarjamo, da se države ne spopadajo. Z besedami rešujemo spore, ki jih sicer preradi rešujejo z močjo in orožjem. A če naj uporabljamo besede, jih moramo imeti – in razumeti. Zato narod rabi svoj jezik – in ljudje rabimo prevajalce."
(minister dr. Miro Cerar, 29. 5. 2019)